

การแสดงพื้นเมือง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
อันล้ำค่า ที่บรรพบุรุษไทยได้สั่งสม สร้างสรรค์
และสืบทอดไว้เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ

การแสดง พื้นเมืองสีภาค สืบสานอนุรักษ

การแสดงพื้นเมืองภาคเหนือ

ศิลปะการแสดงทางภาคเหนือ เป็นลักษณะศิลปะที่มีการผสมผสานกันระหว่าง
ชนพื้นเมืองต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นไทยล้านนา ไทยใหญ่ เงี้ยว รวมถึงประเทศ
เมียนมาร์ ทำให้มีความหลากหลาย แต่ยังคงมีเอกลักษณ์เฉพาะที่แสดงถึง
ความนุ่มนวลของท่วงท่าและทำนองเพลง ประกอบกับความไพเราะจาก
เครื่องดนตรีอย่าง เปียะ สะล้อ ซอ ซึง และกลอง ที่ปรากฏอยู่ในการฟ้อน
ประเภทต่าง ๆ รวมไปถึงการแสดงที่มีความเข้มแข็งหนักแน่นในแบบฉบับ
ของการตีกลองสะบัดชัยและการตบมะผาบ ทำให้การแสดงของภาคเหนือ
ติดตาตรึงใจผู้รับชม

ตัวอย่างการแสดงพื้นบ้านภาคเหนือ

- **ฟ้อนเล็บ** เป็นการฟ้อนแบบดั้งเดิมที่มีความสวยงาม โดยผู้ฟ้อนจะสวมเล็บสีทอง
- **ฟ้อนเทียน** เป็นการฟ้อนแบบดั้งเดิม เช่นเดียวกับฟ้อนเล็บ แต่จะฟ้อนเวลากลางคืน โดยผู้ฟ้อนจะถือเทียน
- **กลองสะบัดชัย** ตียามออกศึกสงคราม เพื่อเป็นสิริมงคล และเป็นขวัญกำลังใจให้แก่เหล่าทหารหาญในการต่อสู้ กลองสะบัดชัยโบราณ มี 3 ทำนอง คือ ชัยเกร์, ชัยดีลี และชนะมาร

การแสดงพื้นเมืองภาคใต้

ด้วยเหตุที่ภาคใต้เป็นภาคที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย
และเป็นดินแดนที่ติดทะเล ทำให้เกิดการผสมผสานทั้งทางศาสนา วัฒนธรรม
และอารยธรรมจากกลุ่มชนหลายเชื้อชาติ เกี่ยวโยงถึงศาสนาและพิธีกรรม
จนทำให้นาฏศิลป์ และดนตรีในภาคใต้มีลักษณะที่เป็นเครื่องบันเทิง
ทั้งในพิธีกรรม และพิธีชาวบ้าน รวมทั้งงานรื่นเริงโดยมีลักษณะการแสดง
ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ คือมีจังหวะที่เร้าใจ กระฉับกระเฉง ผิดจากภาคอื่น ๆ

ตัวอย่างการแสดงพื้นเมืองภาคใต้

- **หนังตะลุง** เรียกว่า “หนัง” หรือ “หนังควน” ในสมัยโบราณนิยมแสดงในงานขันชัตฤกษ์ และงานฉลองต่าง ๆ
- **โนรา** เป็นการแสดงแบบโบราณที่มีมาช้านาน นิยมแสดงเพื่อความเป็นสิริมงคล
- **รองเง็ง** เป็นการแสดงของชาวไทยมุสลิม ที่ได้รับความนิยมมาก เป็นการเต้นรำระหว่างหญิง-ชาย ในงานมงคล

การแสดง
พื้นเมืองมีจุดเด่น
ที่ความสนุกสนาน ให้ความบันเทิง
ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกัน
ตามสภาพภูมิประเทศ สังคม
วัฒนธรรม
ในแต่ละท้องถิ่น

การแสดงพื้นเมืองของภาคกลาง

ภาคกลางเป็นภาคที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประชากรส่วนใหญ่
ประกอบอาชีพด้านกสิกรรม และเกษตรกรรม
ทำให้เป็นภาคที่มีความสมบูรณ์ ประชาชนมีความเป็นอยู่
สุขสบาย การแสดงหรือการละเล่นที่เกิดขึ้นจึงเป็นไปในลักษณะ
ที่สนุกสนาน หรือเป็นการร้องเกี่ยวพาราสิกัน เช่น เพลงเรือ เพลงเกี่ยวข้าว
หรือเป็นการแสดงพื้นเมืองที่สื่อให้เห็นการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างการแสดงพื้นเมืองภาคกลาง

- **รำโทน** เป็นการรำและการร้องของชาวบ้าน โดยมีโทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เป็นการร้องและการรำไปตามความถนัด ไม่มีแบบแผนหรือทำรำที่กำหนดแน่นอน
- **รำกลองยาว** เป็นการแสดงเพื่อความรื่นเริงในขบวนแห่ต่าง ๆ ของไทยมีผู้แสดงทั้งชายและหญิง ออกมารำเป็นคู่ ๆ โดยมีผู้ตีกลองประกอบจังหวะ พร้อม ฉิ่ง ฉาบ กรับ และโหม่ง
- **เต็นท์รำเดี่ยว** เป็นการแสดงพื้นเมืองของจังหวัดนครสวรรค์ นิยมเล่นกันตามท้องนา ผู้แสดงทั้งชายและหญิงถือเคียว มือหนึ่งถือรวงข้าว ร้องเกี่ยวพาราสิกันอย่างสนุกสนาน

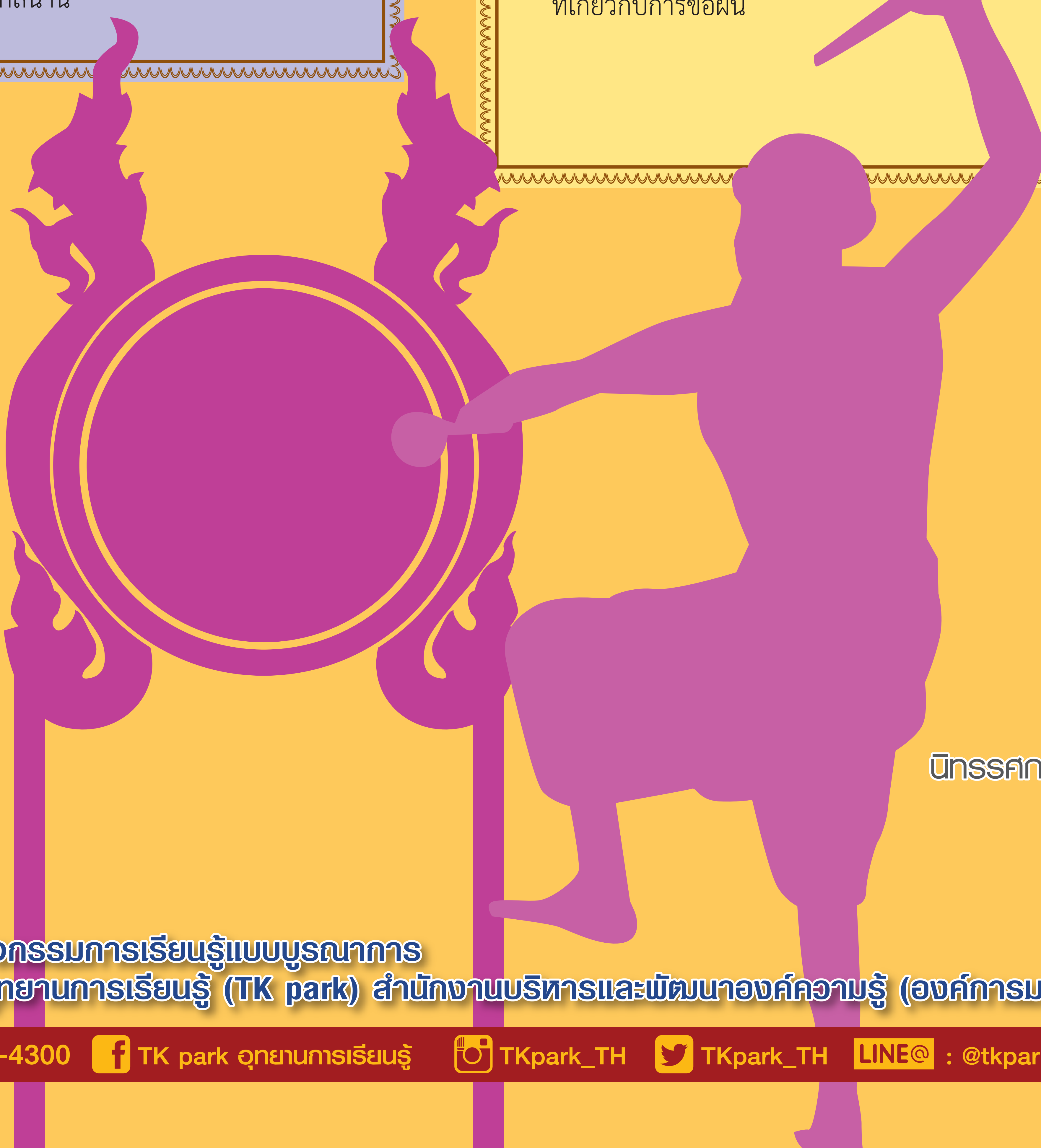

การแสดงพื้นเมืองภาคอีสาน

ศิลปะการแสดงภาคอีสานจะมีลักษณะคล้ายภาคเหนือ
มีการรวมกลุ่มของชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ไทยลาว กูไท
ไทยพวน แสก โข แต่ละกลุ่มมีลักษณะแตกต่างตามเชื้อชาติ
เผ่าพันธุ์ แต่ยังมีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นการแสดงที่เกิดขึ้น
เพื่อพิธีกรรมทางศาสนา และความสนุกสนานรื่นเริงในเทศกาลต่าง ๆ
การร่ายรำจะมีลักษณะเฉพาะของการเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
แล้วนำมาปรุงแต่งให้สวยงามตามแบบท้องถิ่นอีสาน เช่น ทำท่าทางลักษณะ
แอ่นตัวแล้วโยกตัวไปมา เวลาก้าวตามจังหวะก็มีการกระแทกกระทั้นตัว ตีดา
ขยับเอว ขยับไหล่ เน้นความสนุกสนาน

ตัวอย่างการแสดงพื้นบ้านภาคอีสาน

- **กันตรึม** เป็นการแสดงเพื่อบูชาหรือบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใช้ในงานพิธีกรรมต่าง ๆ
- **ฟ้อนภูไท** เป็นการฟ้อนเพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเพื่อแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และฟ้อนในงานประเพณีต่าง ๆ
- **เซิ้งดั่งหวาย** เป็นการแสดงเพื่อถวายสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือในงานพิธีกรรมต่าง ๆ
- **เซิ้งบั้งไฟ** เป็นการฟ้อนในพิธีบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และในพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการขอฝน

บัตรสมาชิก “สุขใจ ไทยแลนด์”
58-04 / No. 07

ผลิตโดย
โครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)